

Åttilnad

Nr 1. Årg. 7.
Hösten 1946.

TIDNING FÖR KAMRATFÖRENINGEN S S 1940.
Redaktör och ansvarig utgivare: 16 Svensson.

Här har Ni en smakbit av pokerstacken
som samlas på natten i stora baracken,
en Ku Klux Klan bland karbid och all lorten
som satt där och vann och förlora på korten,
det var slut när ljuset brann ner till buteljen
vi la' oss, men orka ej upp med reveljen.

Signalister, ohoj!

Åter har ett år svunnit sedan vi sist gav ut "Åtskillnad", men här är den igen som en fläkt från farofyllda år.

Vi minns väl ännu Rävhammen där vi under beredskapens år samsades i en omgivning av varacker, skog, bilar osv.? Är det någon som "vallfärdat" dit i år männ'tro?

Ute i världen är det allt annat än lugnt och ekot från Nagasaki när oss ännu som en påminnelse om att uppfinningen av atombomben blivit ett nytt fruktansvärt vapen i människans hand, säkerligen det värsta som någonsin funnits upp.

Men låt oss tänka på något annat, tanken på att man sprängs i stycken är ju inte ägnat att bygga upp. Här kommer alltså "Åtskillnad" än en gång, lika envist försöker den hänga med i svängen som svansen på en katt.

Med bidrag av för signalister välkända namn tror jag mig kunna erbjuda läsekretsen ett nummer av yppersta kvalité. Alltså, alla signalister av gammal ädel klass tillönskas med dessa rader en trevlig höst av

Red.

JUBILEUMSFESTEN

å Stadshotellet den 4/11 1945.

S.S. 1940 redan fem år! Ja, så var det verkligen, och jubiléet måste ju firas och detta gjordes den 4 nov. förra året, sedan detta förtjänstfullt förberetts av en festkommitté som valdes på våren.

I Stadshotellets festvåning var det festligt dukat när de närmare åttioåriga ankommande signalisterna med damer tog salen i besittning. Detta var första gången damerna hade den upplevelsen att närvara vid våra sammankomster, och det utföll mycket lyckat, ja, så lyckat att de torde få närvara mer än en gång vart femte år. När man gripit

sig an med smörgåsbrödet hölls välkomsttalet av ordföranden som särskilt vände sig till damerna och hälsade dessa hjärtligt välkomna bland signalisterna samt hoppades att det i framtiden skulle upprepas. Vidare framhöll han det kamratskap som givit upphov till föreningen, som nu, när beredskapstiden upphört, skulle visa att det höll även sedan man skiljts åt från kompaniet, och inte bara vara en tillfällig företeelse. Så föredrog han till sist en prolog i anledning av bemärkelseåret.

Så fortsattes med bordsvisor, och kökets prestationer avnjötos under en synnerligen otvungen stämning.

I dansens virvlar flöt kvällen sedan framåt, där det då och då hade inpassats uppträdande av såväl egna som utomstående förmågor. Vi kan nämna fröken Inga Hansson som dansade plastik i ett tjuusigt utförande och hr Folke Thörnhammar briljerade med några solosketcher och kupletter samt orkestern som spelade med schwing och swing enligt moderna seder. Men de egna förmågorna var ingalunda sämre. Bertil Söderdahl skördade massor av bifall för ett mycket bra utförande av en rad vackra sånger, där Merikantos "Där björkarna susa..." glädde på ett alldeles särskilt sätt, och Bengt Wiederström visade med fröken Hansson som partner sina dansanta färdigheter som rönt stor uppskattning.

Under kvällen förekom även allsång bl.a. ett stycke på tjugo verser kallat "Rävhamssymfoni" och författare till det var Söderdahl som även ledde utförandet av detsamma. Att det gjorde succé är kända för lite sagt.

Men allt trevligt har ett slut, så även denna festlighet, och strax efter midnatt när tackningarna och hurraropen undanstökats tågade man hem med ett minne av en kväll som tillbragts under ovanligt nobla former.

Till sist är bara att nämna att festkommittén är värd all heder och torde ha de bästa chanser att få uppdraget till nästa jubileumsår. Kommittén bestod av Helge Christiansson, P.H. Lovén och Per Pettersson.

NÅGRA MINNEN FRÅN MIN TID SOM
GOTLANDSSIGNALIST.

Det är alltid roligt att träffa gamla bekanta bland Gotlandssignalisterna. Sedan jag förra året flyttade till Stockholm bli tyvärr tillfällen rätt sällsynta. Men även i storstadens vimmel kan man råkas aprcpå. En lördagseftermiddag i år hörde jag plötsligt 16 Svensson hälsa ett glatt "goddag". Det blev en stunds samepråk på gatan om gamla kamrater och ett och annat. Den gamle köksmästaren avslöjade, att han övergett att steka chateaubriand och annat gott för att numera som en statens tjänsteman skubba omkring och sticka ned brev i lådor-na vid några av huvudstadens gator. Innan vi skildes hade jag måst lo-va att skriva ned några rader för föreningens S.S. 1940 uppskattade tidning "Åtskillnad", som skulle utkomma med ett sommarnummer. Jag kunde givetvis inte säga nej till det. Men när jag tänker närmare på saken är det inte så lätt. Det får bli några minnen från min tid som signalofficer.

Ni får förlåta om det också blir lite tjänst, lite om signaltjänstens utveckling. En del av Er ha varit med "från början" men vi ha också många nya i vår krets och därför kan det inte skada med en liten återblick.

Som alla militära grenar har signaltjänsten undergått en mycket stor teknisk utveckling, vilken satt sin prägel på tjänsten. Före 1930 var det rätt enkelt att vara infanterisignalist. Då fanns bara tråd och blink. 1930 fick infanteriet de första l-wattarna och så började utbildningen rätt blygsamt i början. Nu efteråt måste man nog säga att det inte var så häpnads-väckande resultat, som i allmänhet nåddes på den korta utbildningstid, som då tillämpades. Orsakerna till det vore nog den korta tiden, mate-riellens bristande tekniska utform-

ning men även utbildningsbefälets otill-räckliga tekniska kunskaper. Hemma vid kasern gick det nog rätt bra att få för-bindelse, men när man kom ut på övningar och förtandscheferna ibland valde uppe-hållsplatser på gränsen av räckvidden, då slog det slint.

I början på 30-talet utrustades för-banden på Gotland med cyklar och bilar, som gjorde dem lättrorliga med möjlig-het att uppträda på skilda håll med rätt stora avstånd. Det var då snart klart att en signalorganisation med lacktråd och l-watt-stationer icke på något sätt motsvarade de fordringar, som måste ställas.

Från 1935 började utbyggnaden av sig-nalorganisationen. Det skulle bli för långrandigt att nämna allting och där-för inskränker jag mig till några vik-tigare saker. En signalpluton organis-erades utrustad med stationsvagn, kabel-bilgrupper samt 30-W stationer. Denna fick sitt "elddop" då den förstärkta försvarsberedskapen började 1. septem-ber 1939. - De som var med minns väl utrustningen under dåvarande löjtnanten Erikssons befäl och sedermera avlämning till mig och förläggning till Ångbåts-bolagets reselogi vid hamnen. -

Det är ju klart att tillkomsten av signalplut innebar ett stort steg fram-åt, men de tilldelade 30-wattarna, som visserligen hade god räckvidd, fyllde dock icke kraven på förbindelser mellan förband, som vore under förflyttning på olika vägar. När man funderade på hur det viktiga förbindelseproblemet under marsch skulle lösas, så sattes som mål att förbandscheferna skulle ha radio i sina bilar helst med telefoni så att de kunde tala med varandra där de åkte fram. Radiotekniken hade under åren gjort stora framsteg och efter ett gott samarbete med de myndigheter, som an-skaffar materielen kunde Gotland, först i landet, få radiobilar i början av 1940. Det var ett jättesteg framåt. Dessa ra-diobilar ha varit till utomordentlig nytta under alla beredskapsåren.

Tillkomsten av station K 1939 och sedan stn G 1940 bilda viktiga steg i utvecklingen.

Förbindelser på permanenta nätet fingo ökad användning för sambandet såväl vid förflyttningar, som vid kustförsvaret. De linjebyggnader och övriga anordningar, som påbörjades tidigt 1940 och som fortsatt hela beredskapen, ha varit av vital betydelse för sambandet inom ön.

Det visade sig, att signalplut icke kunde tillgodose kraven på ett centralt signalorgan och därför var det blott naturligt att den fick växa ut till ett kompani. Längre var jag inte med, men jag tror att den utformning och utveckling organisationen fått under min efterträdare, kapten Steffen, har den förmått fylla de uppgifter, som rimligen kunnat ställas.

Jag vill så bringa i erinran några minnen och episoder under 1939 - 40.

De första septemberdagarnas spänning hade knappast hunnit gå över, så snabbt tyckte åtminstone jag, att det blev hempermittering den första gången 1939.

När vi träffades åter i början på december, var det med ovisshet, hur det skulle bli och hur länge det skulle räcka. Vad Ni och jag väl mest minns av den vintern var resorna till Burgsvik, Gammelgarn och Lärbro för radio och linjebyggnaden i den stränga vinterkylan runt sta'n. Mitt intryck är, att tjänsten på radio då gjorde stora framsteg. Under 90-dagars rekryten hade på de flesta håll önskvärd rutin på radio inte kunnat uppnås. Den träning både i telegrafering och inställning, som den vintern hann med, tror åtminstone jag fick stor betydelse för de följande åren. Det blev kanske lite enformigt ibland och det var nog många som tyckte att permissionen - soldatens A och O - var lite sparsam. Men beredskap-

en krävde sin tid och därför kunde det inte vara tal om den saken.

När så finsk-ryska kriget var slut beredde även signalisterna sig på en lugn vår och sommar. Men så inträffade händelserna den 9. april och i full ång igen. Alla minns vi väl denna april, halvt påklädda på nätterna, och ut till Davids-hage på morgnarna. Det blev en vana det också och sen minns väl alla dem, som lyckats bli hempermitterade på längre eller kortare tid, hur det gällde att fort komma till kasernen igen ibland på nätterna, när "pådragen" kom. Sommaren kom med soliga dagar och det är väl ingen på trådplut, som glömmer Klinte-vistelsen det året.

Ja, det var några av de episoder från första beredskapsåret som jag vill bringa i åtanke. Man lever ju på goda minnen och jag för min del har bara sådana från denna tid. Att det blivit så beror såvitt jag förstår på god anda, sammanhållning och gott kamratskap. Bland Gotlands-signalisterna av gammal god årgång ha dessa alltid funnits som uppskattad tillgång och jag hoppas att de bevaras. Det är också glädjande att det synliga frivilliga beviset för sammanhållningen tagit sig uttryck i den kamratförening, som hittills visat sig så livskraftig. Jag hoppas och tror att den kommer att bestå, som en tillgång för alla dess medlemmar.

Med önskan om ljus och lycklig framtid för "S.S.1940" och dess medlemmar sänder jag alla Gotlandssignalister, äldre och yngre, min varma hälsning.

Eric Källström.

Vi saxa.

Vi taga oss friheten saxa följande ur Gotlands Allehanda för den 27 mars 1905.

-o-o-

Antalet beväringmän från Norrköping som i år skola fullgöra sin värnplikt vid Gotlands infanteri uppgå till 23.

-o-o-

Bittert.

- Jag kan alltid se, när du skall till att säga en lögn.

- Hur så?

- Jag ser, när du öppnar munnen.

PROLOG.

vid kamratföreningen "Signalkompaniets Signalister 1940:s" femårsjubileumsfest å Stadshotellet i Visby söndagen den 4 november 1945.

-o-o-o-

I

Fem år har flyktat fjärran bort i tidens natt,
vi leva i det nu som blivit fredens lugna tid
vi svenskar, vi fick som gåva den stora skatt
att slippa ländernas kamp, människornas hemska strid.

II

Ett halvt decennium tillbaka då var vi signalister
uti kronans ofta tunga, trista och gråa uniform,
vi var i bästa år, vi var för det mesta optimister
trots krigets larm, var frihetens symbol vår norm.
Vi var ett kompani som svetsades tillhopa
för ett mål som vi tillfullo ej förstod,
där ej någon fick av feighet ängsligt ropa
för ett värv, där först det höves mod.

III

Där var många viljor som prövades och möttes,
människor, kamrater av så olika struktur,
problemens mängd som jämkades och stöttes,
diskussioner om västerlandets döende kultur.
Vi pejlade varandras kraft och karaktärer
ett signalkompani av mångakrafter prövd,
med ett materiel för stora vida sfärer -
ej av smickrets fala glosor nesligt sövd.

IV

Så enades vi att bilda den klubb som än består
som ett värdigt minne från beredskapstiden,
av kamraterna från krigets första år -
och nu är fem år bak tidens dok förliden.
I detta nu då livet strömmar genom våra sinnen
en tanke skänk åt kamraternas insats för vårt land
och det bästa av allt, våra många vackra minnen
som för framtid har förenats i ouplösligt band.
Men vi som kedjats samman med länkar som av stål
må förstå att det kamratskap vi som män har knutit
tillhör livets nobla, bästa och adlaste mål
och ingen skall och ingen har dess mening brutit.
Må fortsättningen bliva en än ljusare bana
i en värld som inte bomberna förstår
under fosterlandets stolta ärorika fana
tills våra minnens slutackord en dag så stilla dör.

Stockholm den 3 november 1945.

16 Svensson.

ADJUTANTEN HAR ORDET.

Herr Chefredaktör!

Du bad mej för vid pass ett år sedan att skriva något för "Åtskillnad". Samtidigt nämnde Du att det skulle dröja avsevärt till dess numret skulle komma ut. Med tanken fasthakad vid detta "dröja avsevärt" lovade jag att försöka. Det lät ju heller inte så farligt. Se'n hörde jag inget av Dig, så jag intalade mej att Du glömt mitt något förhastade löfte.

Men så hände det. Jag träffade Dig och Du hade inte glömt. Därefter gick det till min förskräkelse upp för mej att det där "skriva något" som ju lät så enkelt när Du bad, är bondfångarspråk. Man måste helt enkelt ha något att skriva om.

För att få s.k. inspiration och få tag i detta "något" har jag valfärdat till alla gamla signalkomps förläggningsplatser pr cykel. Det är det enda sätt på vilket jag just nu kan fortplanta mej (Ärade signalist! Låt inte tanken skena iväg!) på grund av genomgången riksmarsch. Alltnog. På jakt efter inspiration och "något att skriva om" kom jag ner till Odd Fellows lokal, där vi hade en så okristligt fin matsal. Utanför den där lilla porten i muren stod en bil. Det stod det även på den tiden, då 180 Ol huserade där; vanligtvis matbilen med Henning Hallgren som chaufför. Hallgren, som högt och rent gillade sina bilar, svor och skällde i regel dock alltid på dem. Han gav dem de grövsta tillmälen. En gång höll han utanför den där lilla porten i väntan på nå'n långsam kock. Vi var några stycken, som samlats för att åse avfärden. Hallgren underhöll oss och sej själv med harska skällsord över bilen men blev avbruten av ett flickebarn: "Se, är det inte Henning, Goddag". "Goddag Elsa, ja så du är inne i

stan i dag. Ja, jag har bråttom. Du får hälsa hem". Som den ordentliga man Hallgren är, drönade han inte bort någon tid utan återgick omedelbart till sin förra sysselsättning: "Förbannade so, som inte vill gå ordentligt"! Flickstackaren flydde Drottensgatan fram i riktning mot torget och civilisationen.

Här i Odd Fellow-förläggningen dabbade jag mej en gång förskräckligt. När komp skulle lämna tillbaka logens lokaler gick vi förstas husesyn. Vi kom upp på vinden, där en del bråte som tillhörde Odd Fellow låg, bl.a. en stor träram med en ledningssladd. Läroverksadjunkt Glansholm, som representerade logen, sa: "Här fattas en bit ledning". Innan jag hann tänka mej för var olyckan skedd. "Bara en liten stump". Hans blick påminde mycket om förre ÖB:s. (För visbybor är det allom bekant att adjunkt G. bland generationer av skolgrabbar gått under namnet "Stumpen". Reds anm.)

När nu inte Odd Fellow gav något uppslag, cyklade jag till Södra Kyrkogatan, där vår exp gömde sej en hel vinter och där Tryggve Hellström en gång räddade livet på F. August. Mätte hans (F. Augusts) kamel aldrig sakna vatten och hans (F. August) ben aldrig vitna i ökensanden!

Nu återstod blott Rävhamnen som räddningsplanka. Väl ditkommen, greps jag av svärmod. Djungeln håller på att återerövra de under svärord renplockade gräsmattorna och den av många par skosulor så jämnslipade "uppställningsplatsen". Ogräset växer högt i Calle Sporres trädgård vid stn G. Rävhamnen ligger öde. Kanske en ugglas skri någon mörk natt ljuder bland de olycksaliga tältbarackerna. Det är troligen allt liv därute. I skogen mitt emot stn G. minner blott en liten kulle om den nyttiga och samhällsbevarande beredskapstjänst Sture Andersson en vacker vårdag utförde, då han hade att begrava det naturliga kväve, som en tid hade samlats i den nordvästliga avdelningen av stn G:s gårdshus. Aldrig glömmar jag den blick såsom av tillgivet offerlamm i slaktögonblicket hangav mej, då han efter fullbordat värv lät ett par nya egna handskar försvinna i komp-

exp:s nu snart sönderrostade kamin.
 Här torde Du väl göra de ord,
 som kapten Steffen en gång fällde,
 till Dina. Kapten Steffen tog vid
 ett tillfälle emot det församlade
 signalkomp på uppställningsplatsen.
 Någon - jag vill minnas att det
 var Harry Sandberg - kom för sent.
 "Vad har Sandberg varit då?" "För
 naturbehov, kapten". "Sån't skit-
 prat vill jag inte veta av. Ni
 skall passa tiderna!"

Även självaste Rävungen svek mej.
 Jag fick inte tag i någon uppslags-
 ända. Jag har därför endast att
 till alla, som en gång tillhörde
 vårt 180 01 och rävhagsgång, fram-
 föra adjutantens hälsning samt en
 önskan att SS 1940 och "Åtskillnad"
 måtte bestå även i fortsättningen,
 ty jag är övertygad om, att både
 förening och tidning ju mer tiden
 löper framåt skall få allt större
 intresse för sina medlemmar och
 ge liv åt många roliga minnen från
 "Grini" och det andra världskriget.
 Frans Viktor Emanuel Hammarström.

FRÅGESPORT.

Tävligen lider mot sitt slut,
 det återstår endast tjugo frågor
 innan pristagarna kan koras. Ingen
 nytillkommande kan nu hota den tri-
 som gör upp om slutplaceringarna.

Resultat hittills:

1. Bengt Proos	33,5 poäng
2. Ivar Vallin	27 "
3. Ivar V. Ivås	21,5 "

Och här följer 10 st. nya svårig-
 heter:

81. Sänkte Per inbjöd en gång tre
 berömda män till en himmelsk
 lunch. Den ene var döv, den and-
 re var blind och den tredje hade
 ett avhugget öra. Vilka voro
 dessa?

82. Vad är det för märkvärdigt med
 staden Ushuasias?

83. Tala om tre bekanta eller be-
 römda träd som finnas på Gotland!

84. I samband med Ansgars besök i

Återigen finns det tre bekanta namn
 som börja på B. Vilka äro de?

85. Vilken svensk film hade samma namn
 som början på en psalm?

86. Styckena heta "Spökbrigaden", "Per-
 sisk marknad" och "Souvenir", vad
 heter kompositörerna?

87. Vilken stad stavas med två a i bör-
 jan och två i slutet? (Bokstäverna
 i följd liksom i Aalborg och Aacken.)

88. Två världsbekanta namn, den ene var
 skald den andre var politiker hade
 båda klumpföt, vilka voro dessa två?

89. Vilken ö är känd för att ha innevä-
 nare med nästan 100 %-igt friska
 tänder?

90. Vad är detta för hästar, "Vita häst-
 en", "Trojehästen" och "Bronshästen"?

Svar insändes till P. Pettersson,
 Smedjegatan 11, Visby, före den 1 febr.
 1947.

Till minnet av en vår.

Ett gyllne hår mig alltid tjusat
 och ett skratt som källans klart
 och medan vindarna ha susat
 har livet gått sin jämna fart.

O, ungdomsyra dagar som ha flytt
 - det gyllne hår jag en gång smekte
 det har väl ända någonting betytt
 om än min ungdom gjorde att jag lekte.
 Men våren är som vanligt för mitt öga
 men håret har väl växlat färg,
 av åren eller sed betyder föga
 blott jag har funnit livets mærg.

16-76-34

Varpkastningen.

Den 2 juni gick varpkastningen av sta-
 peln som trots att det inte var något
 större deltagande dock blev synnerligen
 intressant. 16 Svensson passade på att
 ta hem vandringspriset för alltid i
 hård strid med Christiansson och Gute-
 fors.

Resultat:

Klass I	1. Harald Svensson
	2. Helge Christiansson
	3. Carl Gutefors.

- Klass II 1. Ivar Klintberg
2. Claes Wiedererantz
3. Per Pettersson.

På kvällen samlades man på Paviljongen och allt var det bästa möjliga som så många gånger förr då signalister samlats till fest. Fanj. Hammarström hade även kommit med och hade det säkert trevligt i kretsen av mennarna från det gamla fp 18801.

Men nästa år hoppas vi på större deltagareantal.

von Varpa.

HUMORISTISKA SMÅSTYCKEN U.P.A.

Jag har "städat" lite på redaktionen och hittade då en del småplock. Så la jag till en del, putsade och rundade av det hela i lämpliga portioner för att tala med f.d. trosschefen 52 Nilsson.

Läs, skratta inte för lite och dönmig inte för mjukt!

-o-o-

Vet ni vad "fanj" Hallgrens högsta dröm är? Jo, att ha en egen Lincoln och så vara "droskchaffis" i New York!

Apropå denna stad, minns ni kanske han som berättade sin ungdoms eskapader: "Vör siglädä fran Klintähamn u dä fystä sokni vör kum ti va "Nevjork"!

Apropå segla så visste ni kanske hur många knop "den flygande holländaren" gjorde? Jo, dagar och nätter for förbi som svarta och vita lakan!

Vad säger herrar raketplanförare om detta?

-o-o-

Tre stycken känner jag som insett att det finns ett riktigt "Tempo" här i livet, nämligen Proos, Vallin och Lyth!

-o-o-

Vem har sett "Butter" även kallad "Nästan 600", alias 599 Svensson?

-o-o-

Det var en gång tre män i en båt,

den förste var Sture Anders, - va f-n sjönk den.....

-o-o-

Vid en större förläggning på södra Gotland under beredskapsåren tjänstgjorde major X som chef. Han hade under vintern sin bostad hos - ja, vi kan kalla henne fru Karlsson, en av gamla stammen. Majoren hade den ovanan att använda rosbrunnarna på framsidan av huset som avstjälningsplats för sina lättare besök på va vilket dock inte undgick fru Karlssons skarpa öga. Så när våren började komma begynte fru Karlsson se om sina rosbuskar och en dag när majoren passerade frågade han helt vänligt: "Nå hur växer rosorna, ser de ut att bli bra, mor Karlsson"? Svaret följde ögonblickligen: "Naj, di fick nuck för mikä saltvatten ei vinträs"!

-o-o-

Även en del ordspråk är värda ett bättre öde än att glömmas. Hör här:

"Märkvärdigt vad dagen har tagit till", sa Gothemsprästen annandag jul.

"Bättre en fågel i handen än gå över ån efter vatten" sa Ribben.

"Samtalstonen är rå och hentrevlig" sa fanj. Hammarström.

"Va, är väst" sa Öst.

"En svensk tiger" sa "Acka" Hultgren.

"Perfektum Promille" sa Svensson.

"Lika barn leka häst" sa Orleifsson.

-o-o-

Vet ni att plommonstop kallas för "Krikonmått" i Visby, på Söder i Stockholm för "sabbatskruka" och på Norr för "Borgarkanna", samt i Chicago för "Gangsterpralin".

-o-o-

Hurudant vädret blir idag?

"Sven-Otto" såg betänksamt upp från steken.

"Ja, se det beror allt uppå väderleken"!

-o-o-

Namnfråga.

Hon: - Om det blir en flicka får hon väl heta som jag?

Han: - Vad heter du då?

.....